

VISOKA POSLOVNA ŠKOLA STRUKOVNIH STUDIJA U NOVOM SADU

POSEBNI OBLICI TURIZMA

PRIRUČNIK ZA VEŽBE

dr Aleksandra Dragin, redovni profesor

NOVI SAD, 2021. GODINA

PREDGOVOR

Predmet Posebni oblici turizma namenjen je studentima II godine osnovnih studija smera Turizam i hotelijerstvo Visoke poslovne škola strukovnih studija u Novom Sadu. Kroz nastavne jedinice, studenti će ovladati potrebnim znanjima iz različitih oblika turizma koji su dominantni u Srbiji, odnosno u svetu, a upoznaće se i sa oblicima turizma koji su u povoju, a u tendenciji da postanu sve rasprostranjeniji na turističkom tržištu (domaćem i inostranom).

Tako će se obraditi sledeći oblici turizma: velnes, medicinski turizam, nautički turizam, krstarenja, ruralni, industrijski, kulturni, ekoturizam, ski, lojni, poslovni, biciklistički, mračni, „slam“, volonterski, komunistički, arhiturizam. Jedna nastavna jedinica je posvećena i tematiki kategorizacije netipičnih ugostiteljskih objekata za smeštaj, svojstvenih određenim oblicima turizma, koji često ne podležu kategorizaciji uređenoj nacionalnim zakonskim okvirima. Poslednja celina se odnosi na razmatranje praćenje turističkog prometa zasnovanog na račun posebnih oblika turizma, pri čemu u statistici širom sveta često dolazi do „nevidljivih kontigenata turista“.

Vežbe iz predmeta Posebni oblici turizma koncipirane su tako da se istakne samostalnost u radu studenata njihovom vlastitom izradom sajta. Na taj način studenti će biti u mogućnosti da putem savremenih alatki predstave odabranu temu vezanu za određenu nastavnu jedinicu predmeta. Ova veština će svakom studentu biti korisna i u njegovom budućem poslovanju, kako bi globalno na tržištu bio vidljiviji, konkurentniji i samim tim uspešniji.

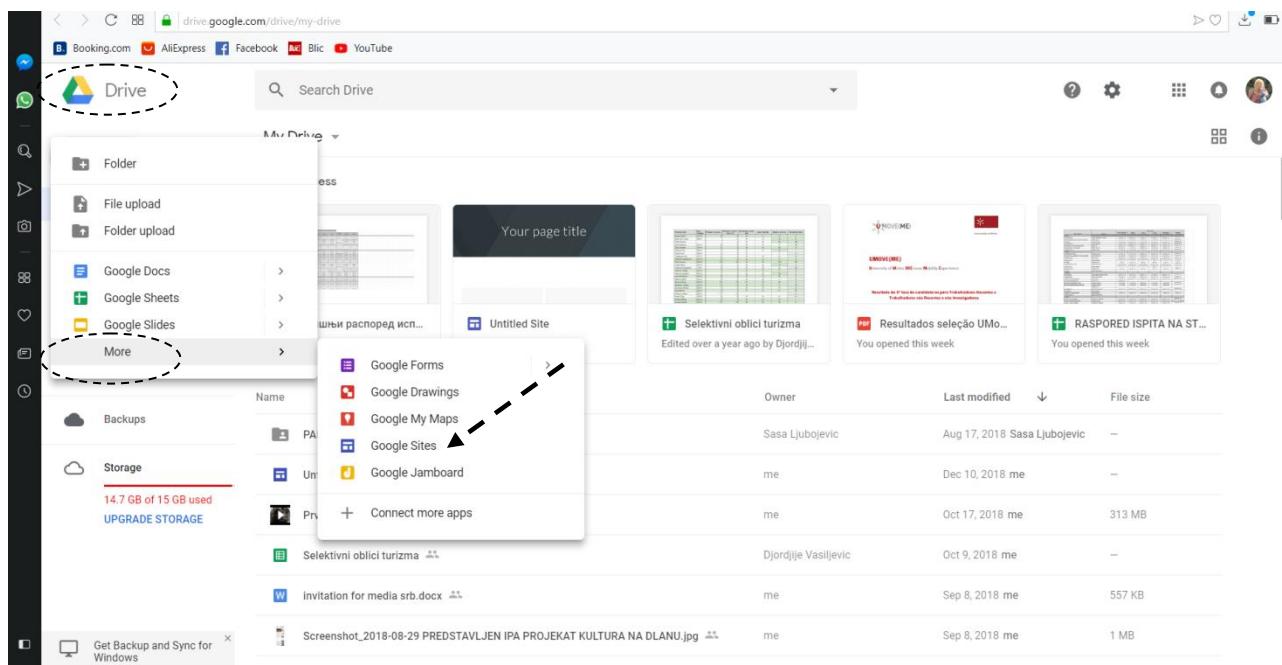
IZRADA SAJTA

Jedan od načina pravljenja sajta je putem *GOOGLE* pretraživača, čije su glavne prednosti:

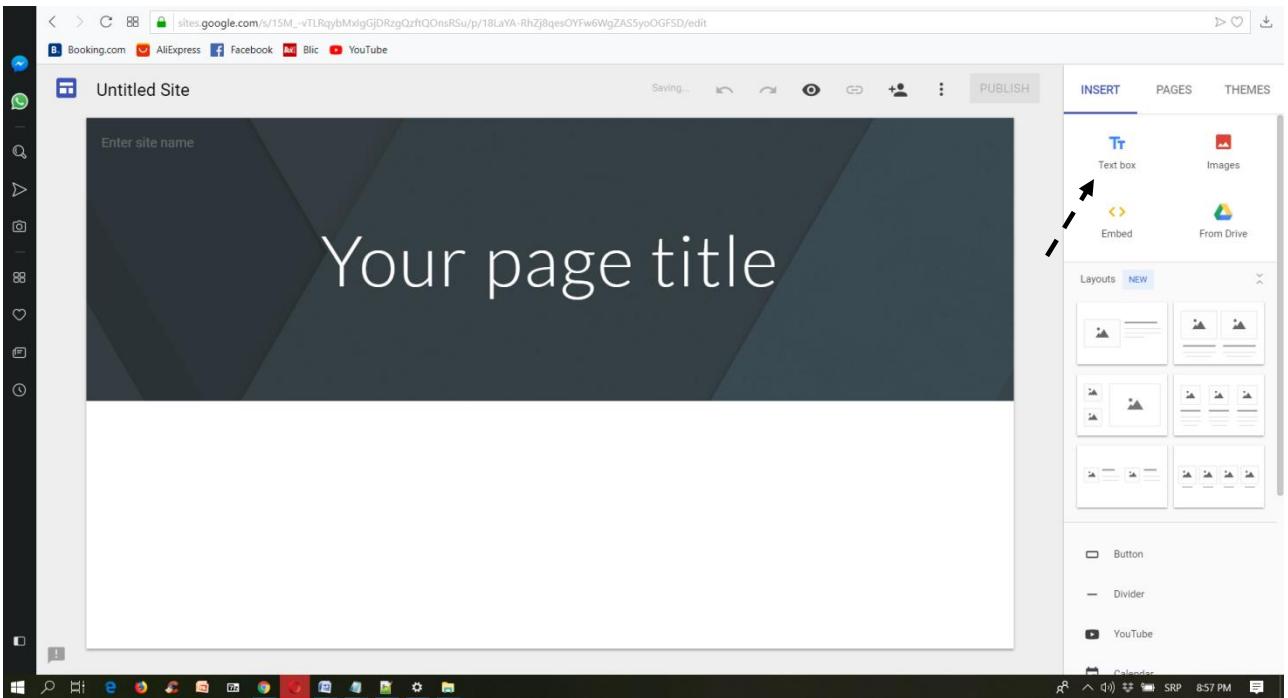
- jednostavnost izrade (nije potrebno prethodno znanje iz računarskog programiranja),
- brzina izrade sajta (za nekoliko sati može se postaviti osnovna verzija sajta),
- besplatna izrada postavka i održavanje sajta,
- mogućnost izrade sa bilo kog računara bez dodatnih instalacija (ne trebaju nikakvi dodatni programi / alatke) i dr.

Jedini uslov je pristup Internetu tokom njegove izrade, što je i neophodan uslov uopšte za korišćenje bilo kojih sajtova.

I korak: Pokretanje softvera (*Internet explorer, Operе, Mozilla Firefox...*), gde se u polju na pretraživanje unosi tekst **google sites**, pa se bira **Google Sites: Sign-in** ili odmah unesite adresu **www.sites.google.com**. Naravno, potrebito je imati google nalog, odnosno mejl adresu na Google mreži. Ili preko **Moj disk (My Drive)** idite na *New* i u padajućem meniju birajte *More / Google sites*.

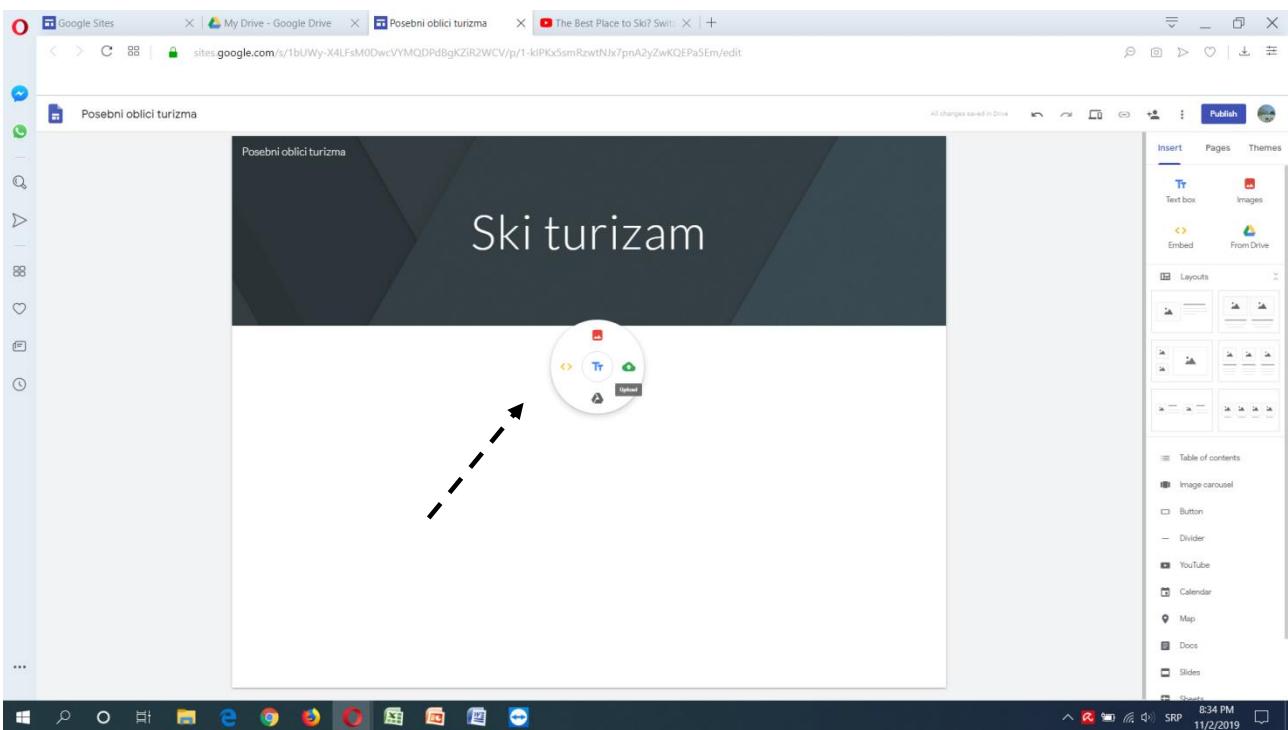

II korak: Odabratи komandу + u crvenom krugu, u donjem desnom uglu kako bi počeli sa kreiranjem vašeg sajta. Prvo treba uneti naslov sajta odabirom polja *Your page title*. To polje može povećavati dužinu klikom mišem na leve krugove na ivicama rama i povlačenjem mišem ka rubovima strane. Iznad tog polja sa leve strane takođe treba uneti i naziv sajta (*Enter site name*). Na ovom primeru će naziv sajta biti **Posebni oblici turizam**, a naslov strane će biti **Ski turizam**.

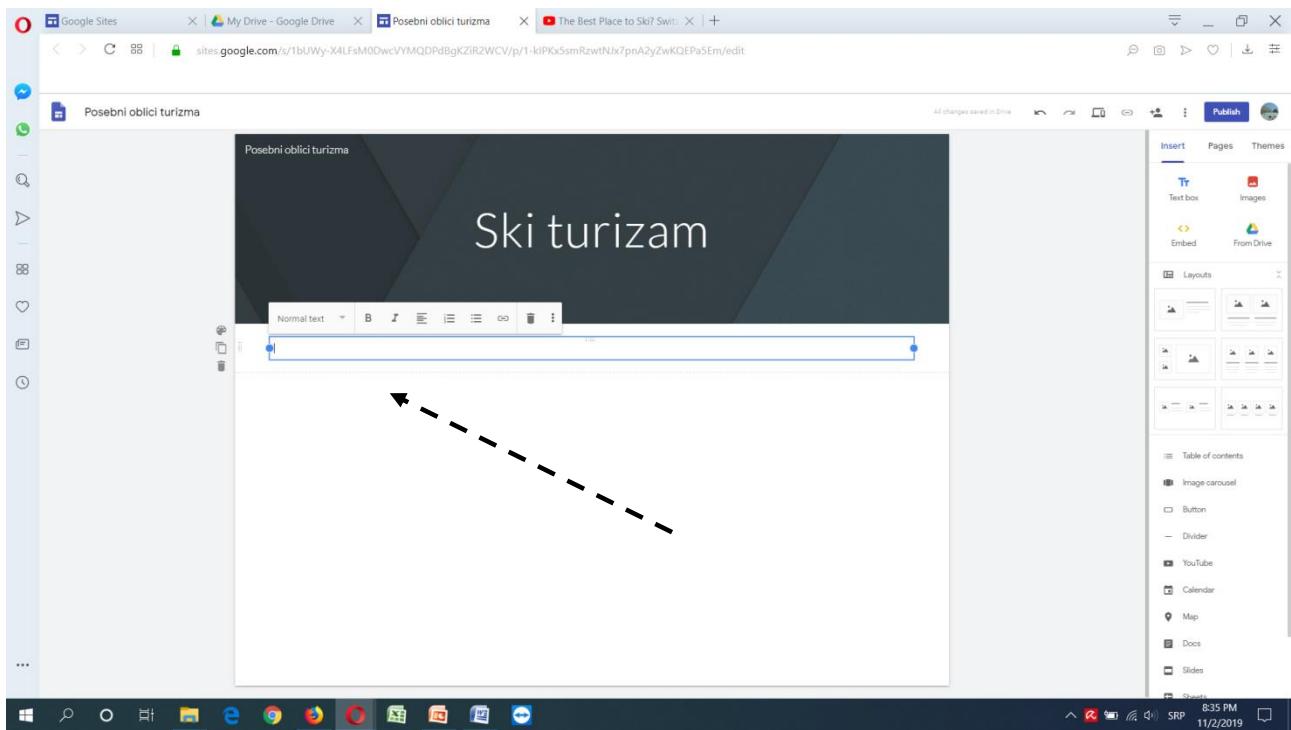

III korak: Sledeće što treba uraditi je postaviti polje za unos teksta (*Text box*), za šta se opcija nalazi u drugom redu na desnoj margini (kada je iznad označeno **INSERT**). Polje za unos teksta će se pojaviti na belom polju sajta (ispod sivog polja gde ste već uneli Naziv strane sajta).

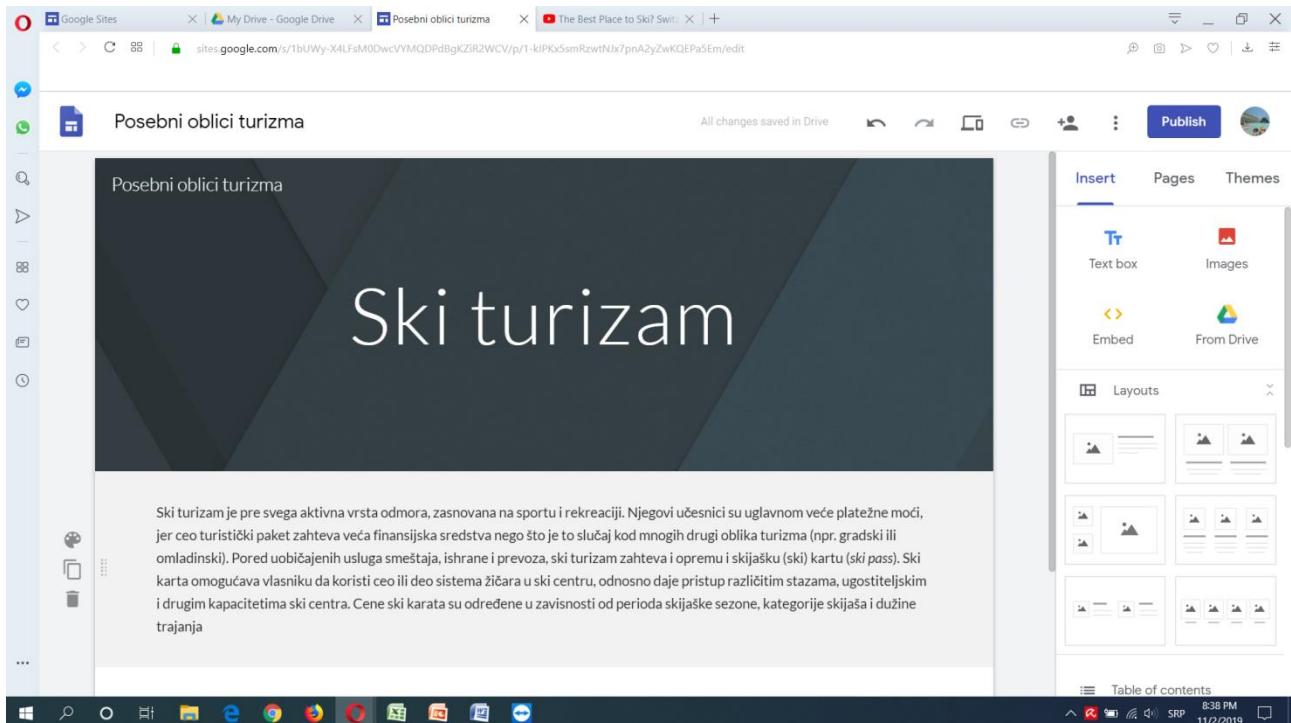
Drugi način da dobijete polje za unos teksta je da bilo gde na belom polju sajta kliknete dva puta. Tada će se pojaviti kružni meni, sa upcijama za unos teksta, slike...

Odabrala sam centralnu opciju Text i strana sada izleda ovako:

Tekst se unosi i oblikuje (stil, zadebljana, iskošena slova... poravnanje...) na isti način kao kada se unosi u Word dokumentu.

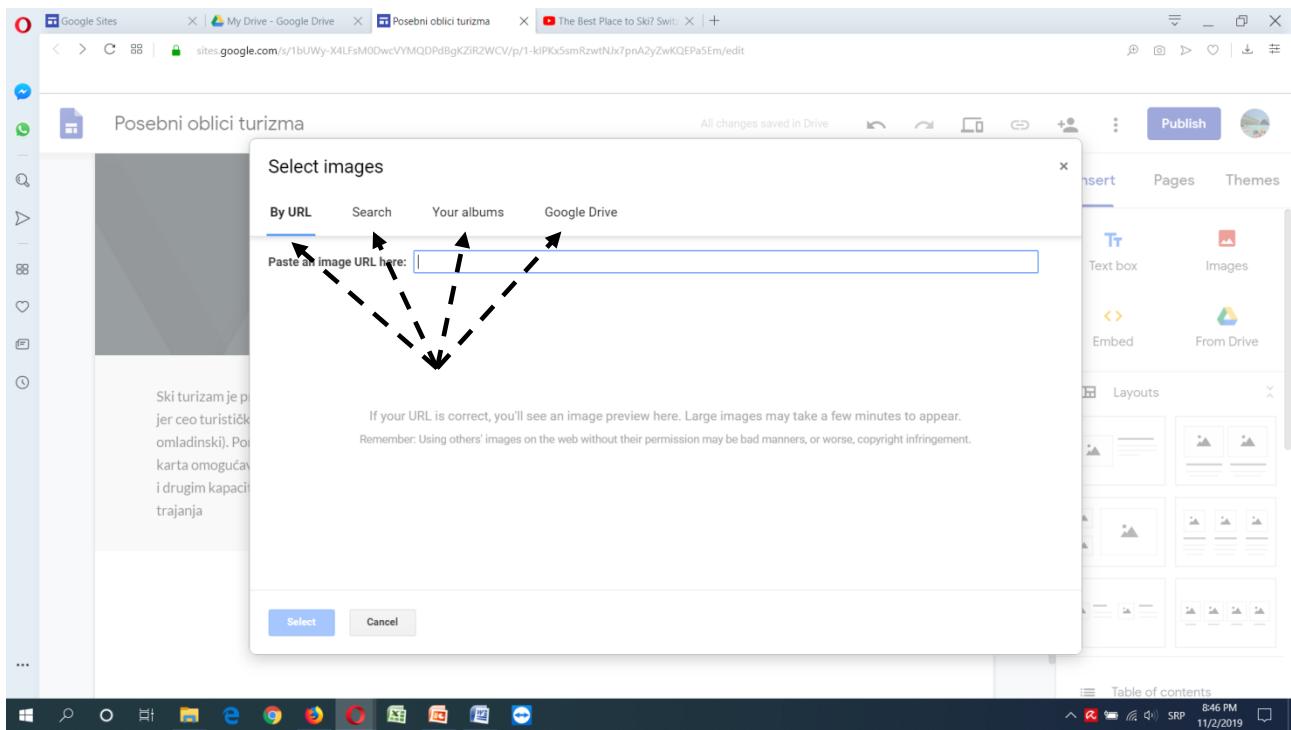

IV korak: Unos slika se takođe može izvršiti na više načina. Najjednostavnije je odabrat ikonu crvene boje u drugom redu margine sa desne strane – *Image* (kada je iznad označeno **INSERT**) ili klikom na prazno polje na radnoj površini sajta (oba načina su prikazana na slikama ispod).

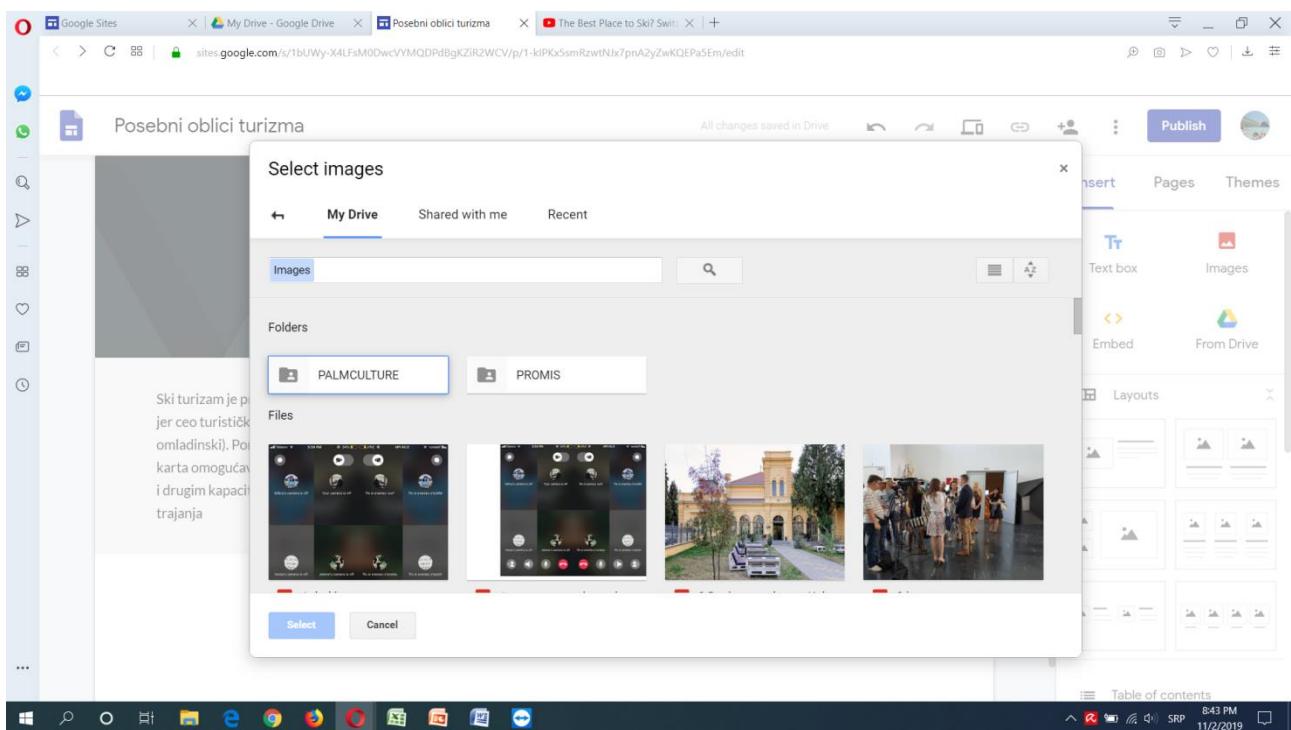
Screenshot of Google Sites interface. The page title is "Posebni oblici turizma" and the main heading is "Ski turizam". A text box contains a paragraph about ski tourism. The right sidebar shows the "Insert" menu open, with "Images" highlighted. The status bar at the bottom right shows the date and time: 8:41 PM, SRP, 11/2/2019.

Screenshot of Google Sites interface, identical to the previous one but with a dashed arrow pointing from the "Images" icon in the "Insert" menu to the "From Drive" icon in the same menu. The status bar at the bottom right shows the date and time: 8:42 PM, SRP, 11/2/2019.

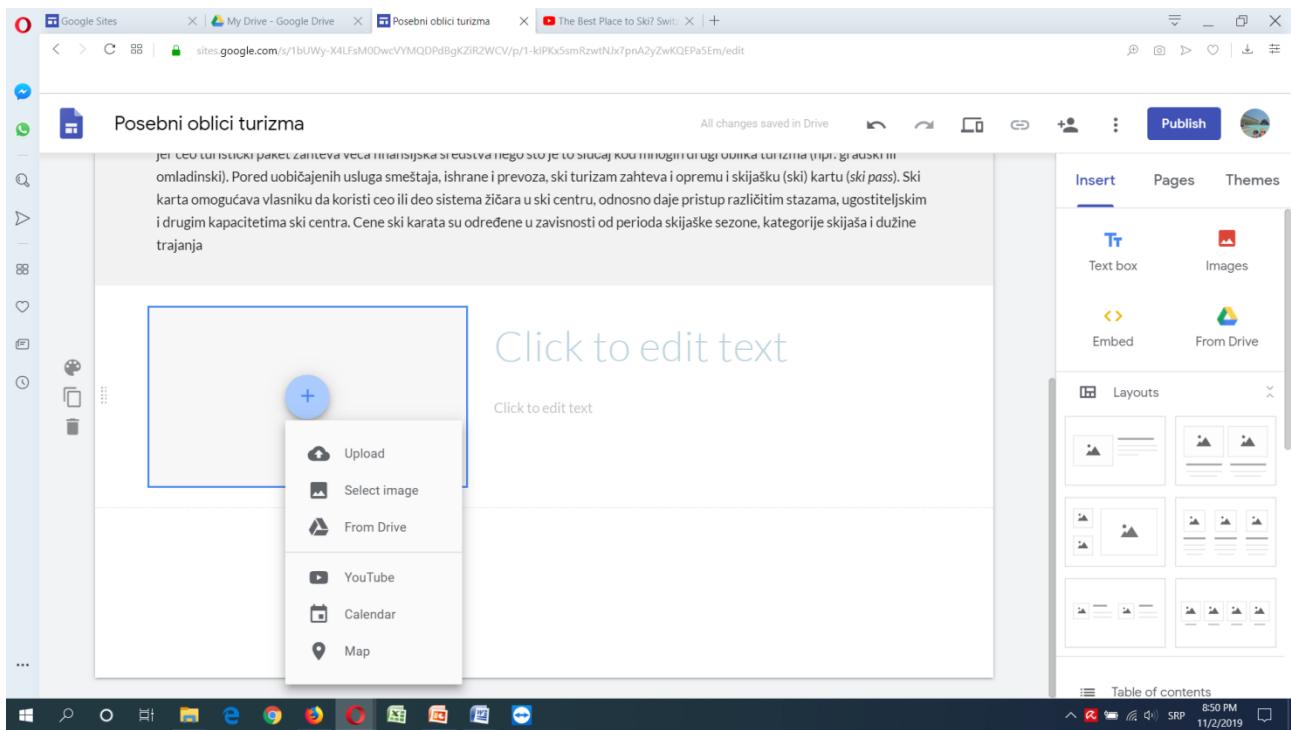
Slika se može preuzimati (unosom URL adresu, pretraživanjem - *Search*, odnosno iz vaše baze – album ili *Google Drive*) ili lepiti, opet na načine kao u Word dokumentu.

Na sledećoj slici je prikazano šta se dobije odabirom komande Google Drive.

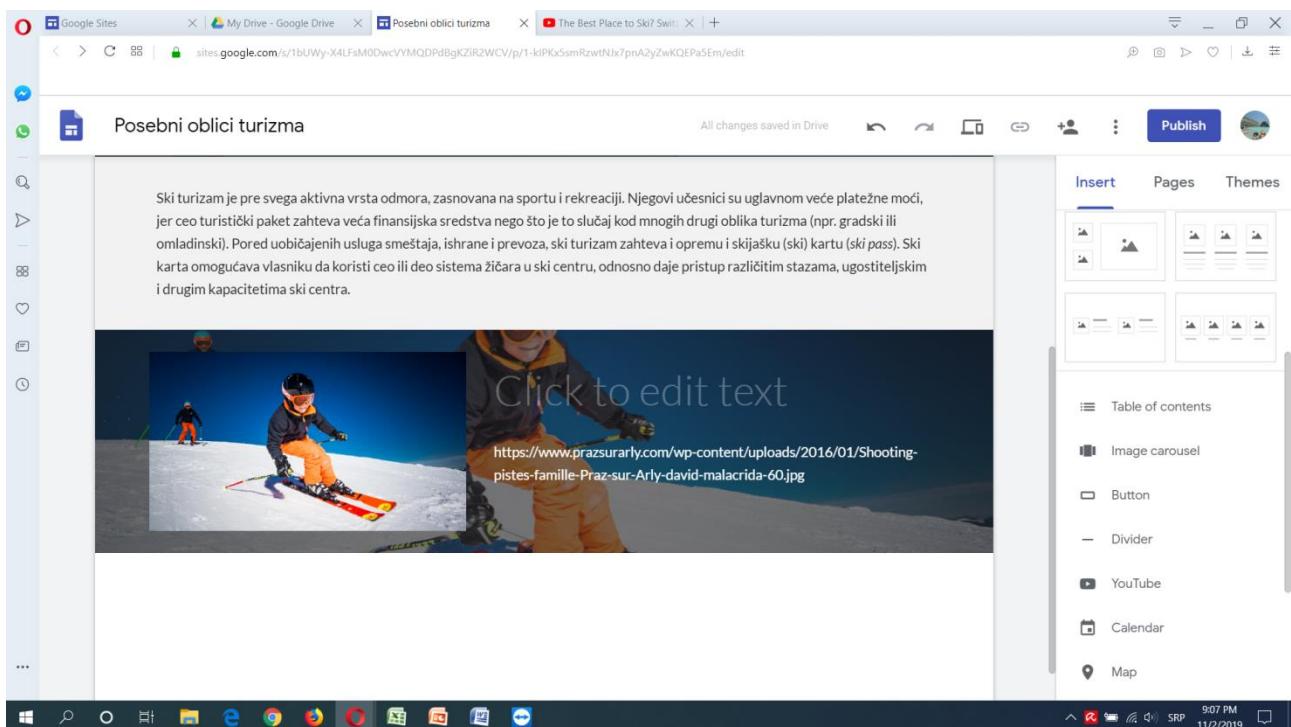

Takođe se na meniju sa leve strane pod nazivom *Layouts* može odabratи vizuelno rešenje, tačnije organizacija polja.

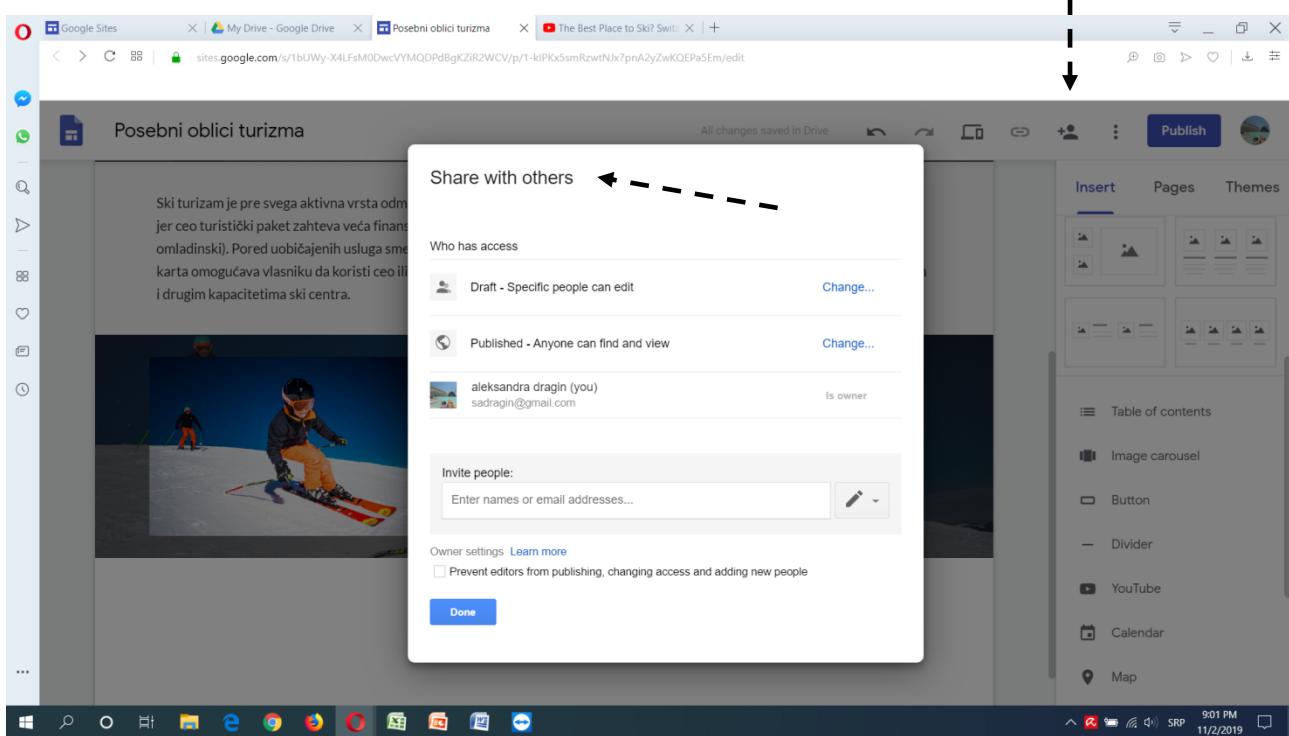
Kopiranjem URL adrese u polju za sliku i u polju za pozadinu dobija se sledeći izgled sajta.

Radi poštovanja autorskih prava, OBAVEZNO uneti URL adresu pored slike kao izvor. Isto važi i za preuzetii tekst ili bilo kakve ilustracije (sheme, tabele, grafikoni, skice...).

Slika se prosto može i prevući sa radne površine ekrana i naneti na stranu sajta.

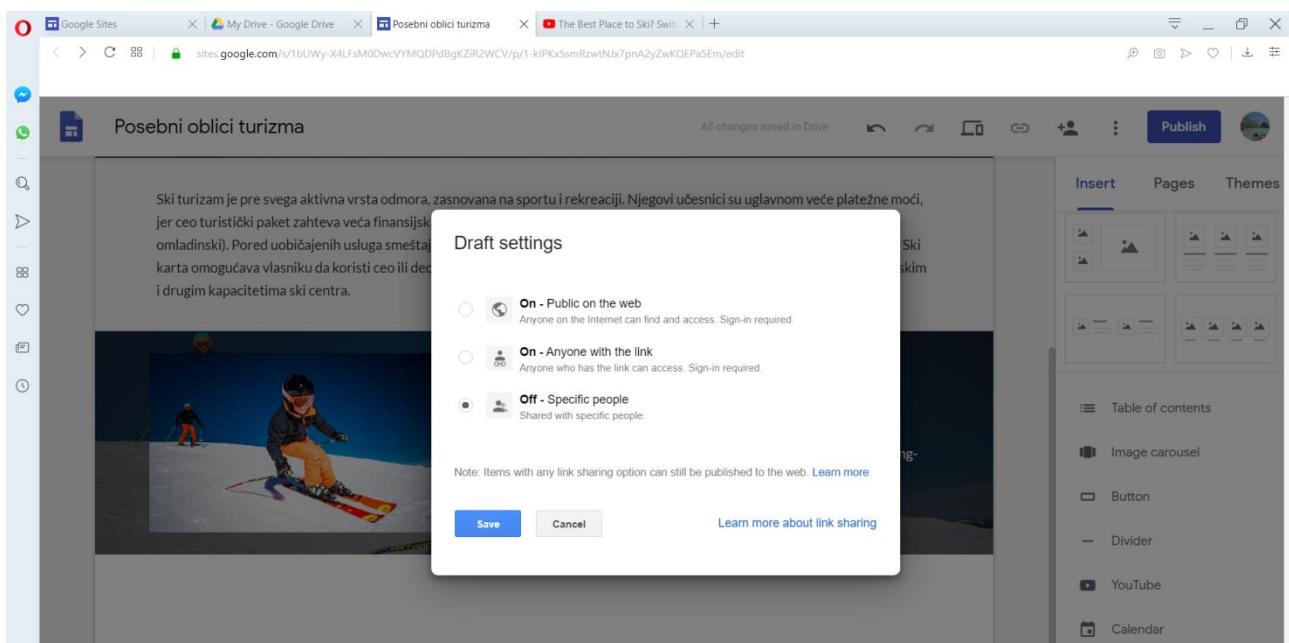
V korak: Vidljivost sajda na Internetu se postiže odabirom ikone sa prikazom čoveka do pojasa i simbola + koja se nalazi gore desno. Tada se dobija sledeći meni sa nazivom *Share with other*.

Dalje možemo određenoj osobi da damo pristup linku (slika iznad), tako što ćemo uneti njen mejl kod polja iznad kog piše *Invite people* (2). Ta osoba može da vidi sajt (Can view published), a može da joj se da mogućnost da vaš sajt uređuje (Can edit).

Dalje, odabiram opcije *Draft – Specific people can edit / Change* (3), dobijamo tri naredne opcije, a odnosi se na to ko ima pristup našem sajtu i može da ga uređuje:

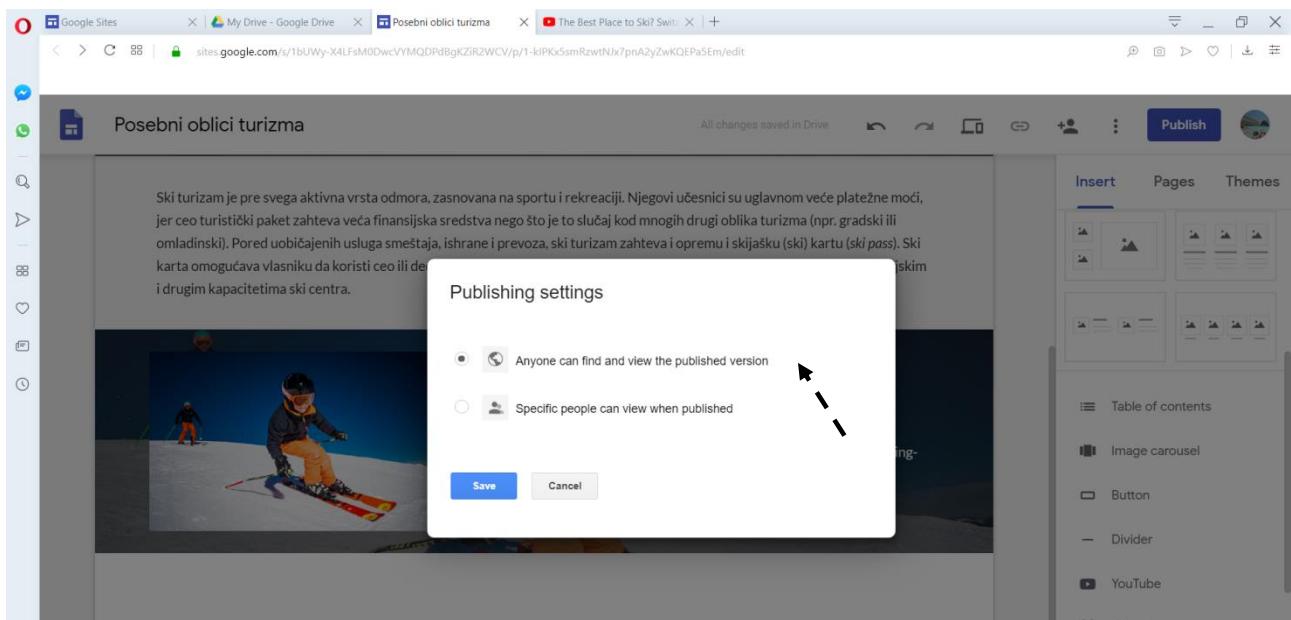
- *On – Public on the web* – Svako putem Interneta ima pristup, ali je neophodna prijava (Sign in);
- *On – Anyone with the link* - Svako ko ima adresu vašeg sajta ima pristup, ali je neophodna prijava (Sign in);
- *Off – Specific people* – pristup se daje samo određenim ljudima.

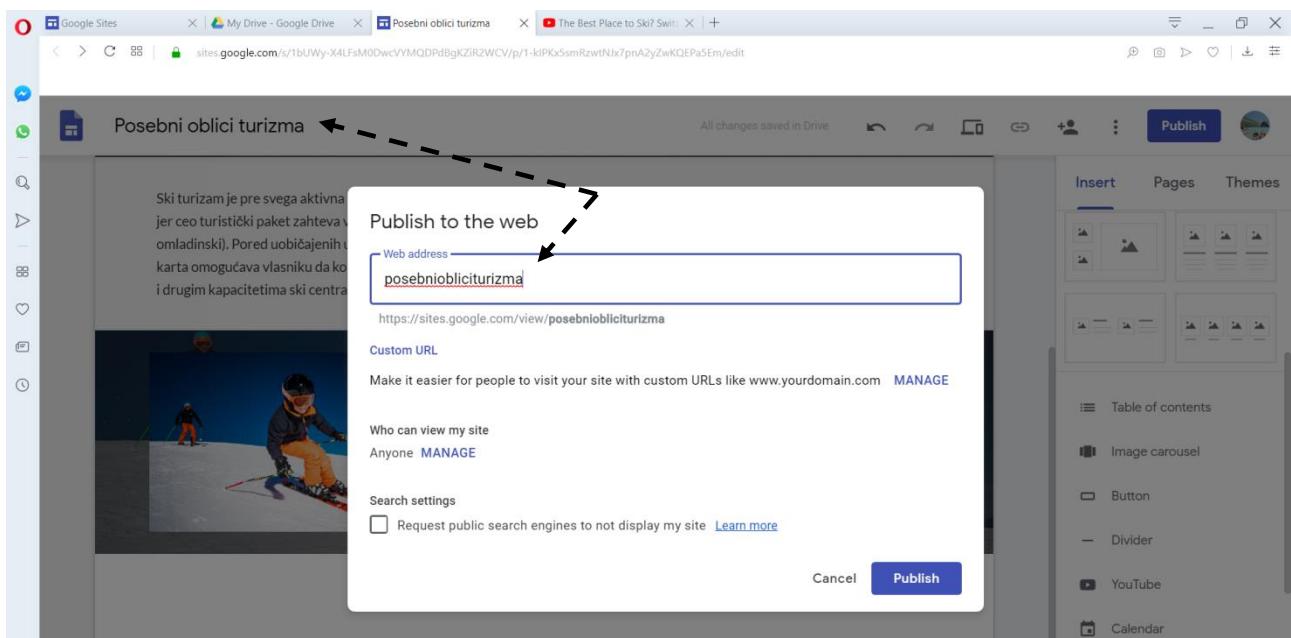
Ako ne želite da vam drugi menjaju sajt, obavezno obeležite Off – Specific people i kliknite na opciju Save.

Sledeće što treba odrediti je ko će videti vaš sajt (bez mogućnosti uređivanja – menjanja). I tu ima nekoliko opcija:

- *Anyone can find and view the published version* – Svako može videti vaš sajt;
- *Specific people can view when published* – Samo odabrane osobe mogu videti vaš sajt. Ova opcija je veoma pogodna za rad u školi – sa đacima celog odeljenja ili npr. sa članovima sekcije. Onda se kod opcije ispod *Invite people* na padajućem meniju kod simbola za olovku bira opcija *Can view published*, pa se umesto olovke pokazuje simbol oka.

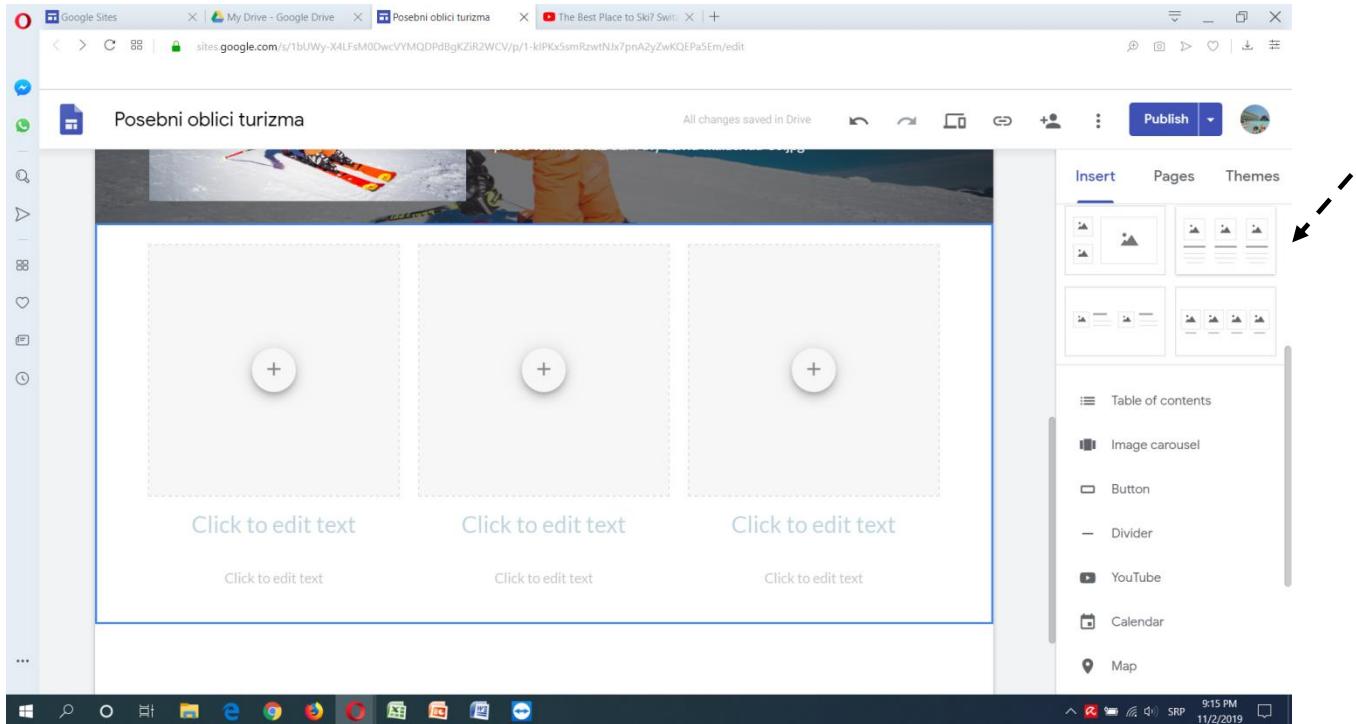

Potrebno je dalje postaviti sajt na mreži odabirom opcije PUBLISH, koja se nalazi u gornjoj liniji, što je prikazano na sledećoj slici. Tu dobijamo adresu, koju će program automatski napraviliti kombinacijom reči koje smo ukucali za naziv sajta u gornjem levom uglu na početku.

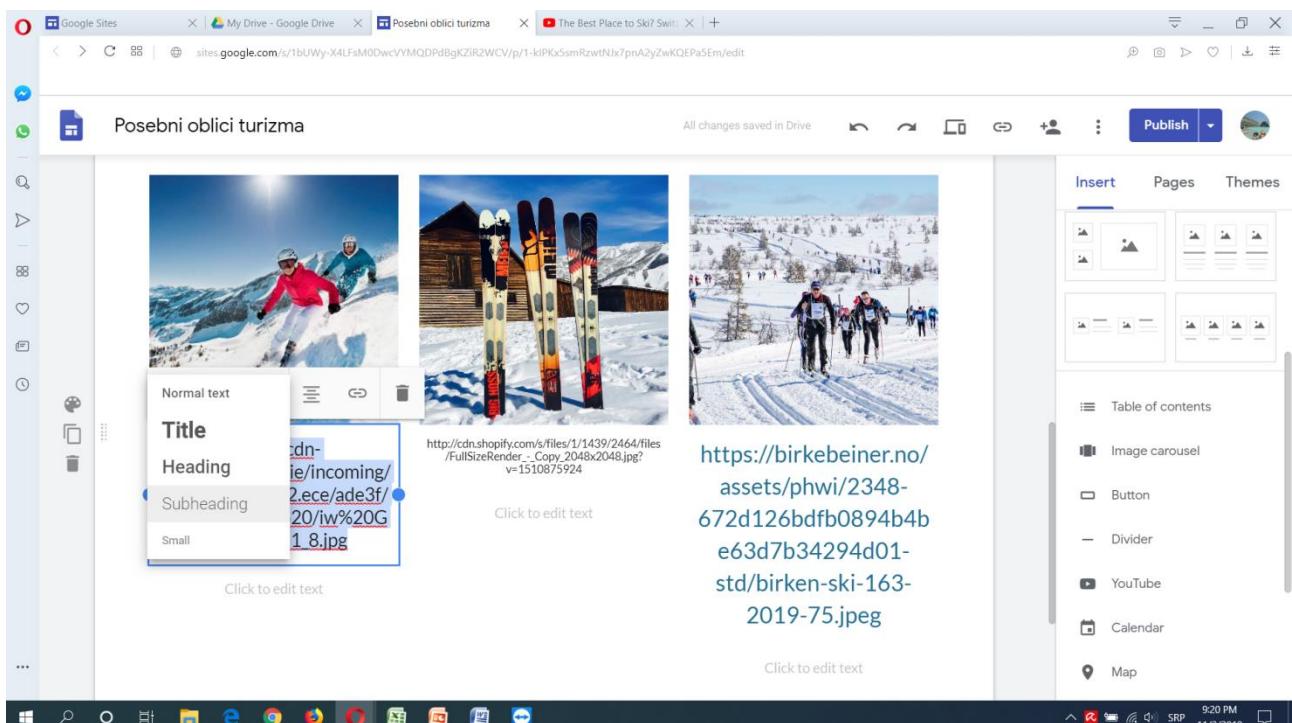

Važno je potvrditi opciju PUBLISH. Adresa ovog sajta je tako <https://sites.google.com/view/posebniobliciturizma>

VI korak: Što se tiče daljeg uređivanja izgleda i sadržaja sajta, komanda *layouts* (na sredini desne margine) daje mogućnost vizuelnog rasporeda teksta i ilustracija na strani sajta.

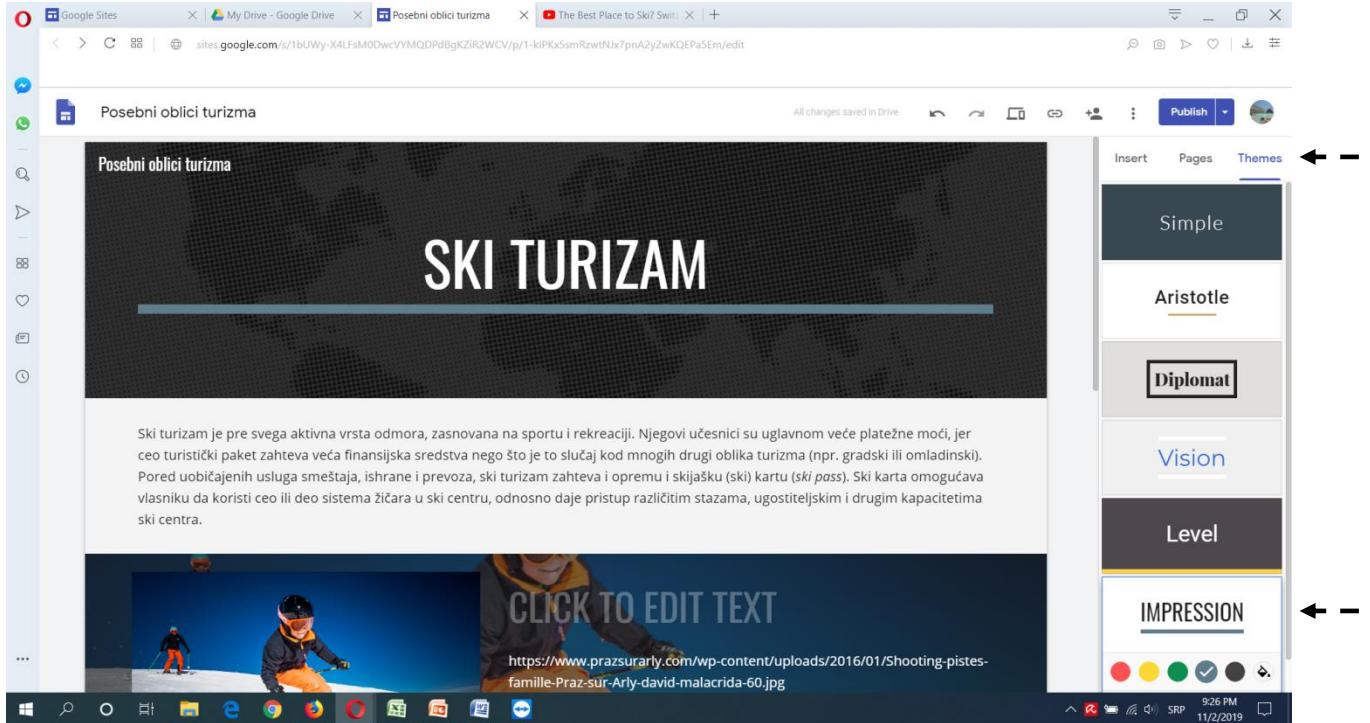

Kod navođenja izvora postoji mogućnost odabira veličine teksta. Kod izvora prikazane srednje slike ispod, odabrana je opcija *Small*.

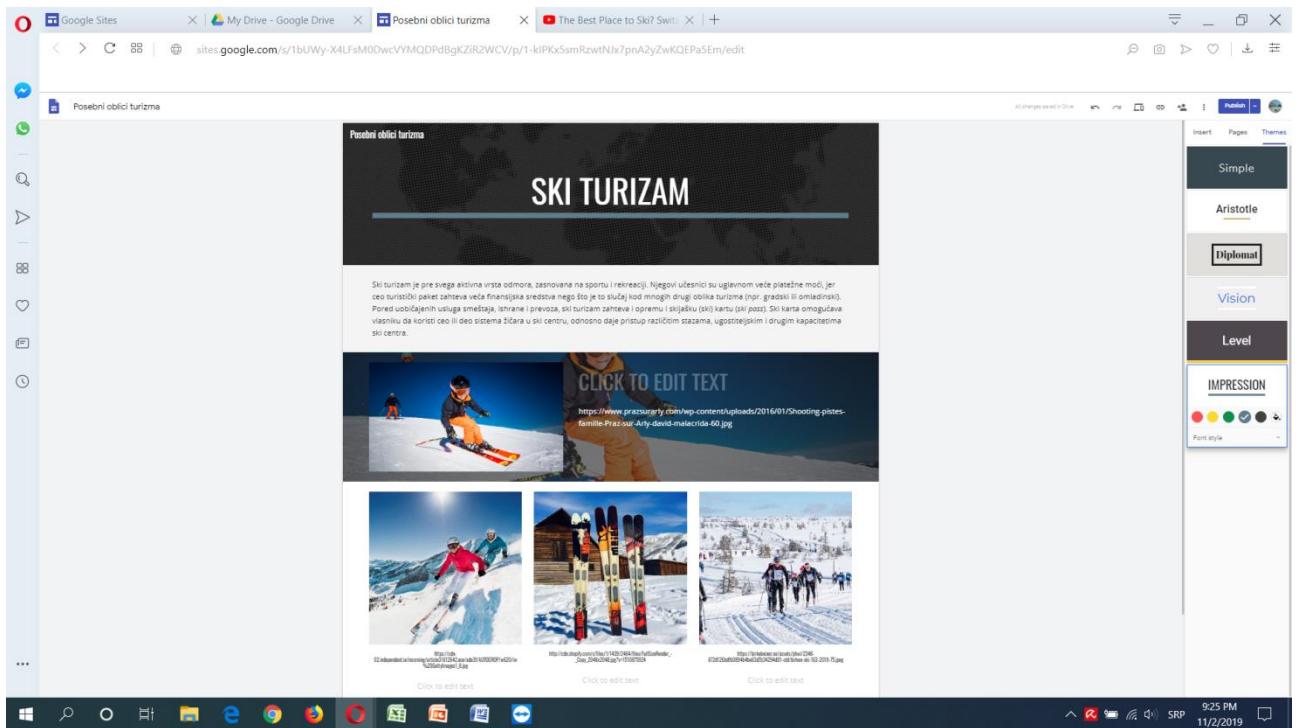

Kod prostora za ilustraciju mogu da se unose različiti sadržaji, sa različitih izvora, kao što su slika, datumi sa napomenama ili opcije iz kalendarja, sadržaj sa Youtube kanala, mapa.

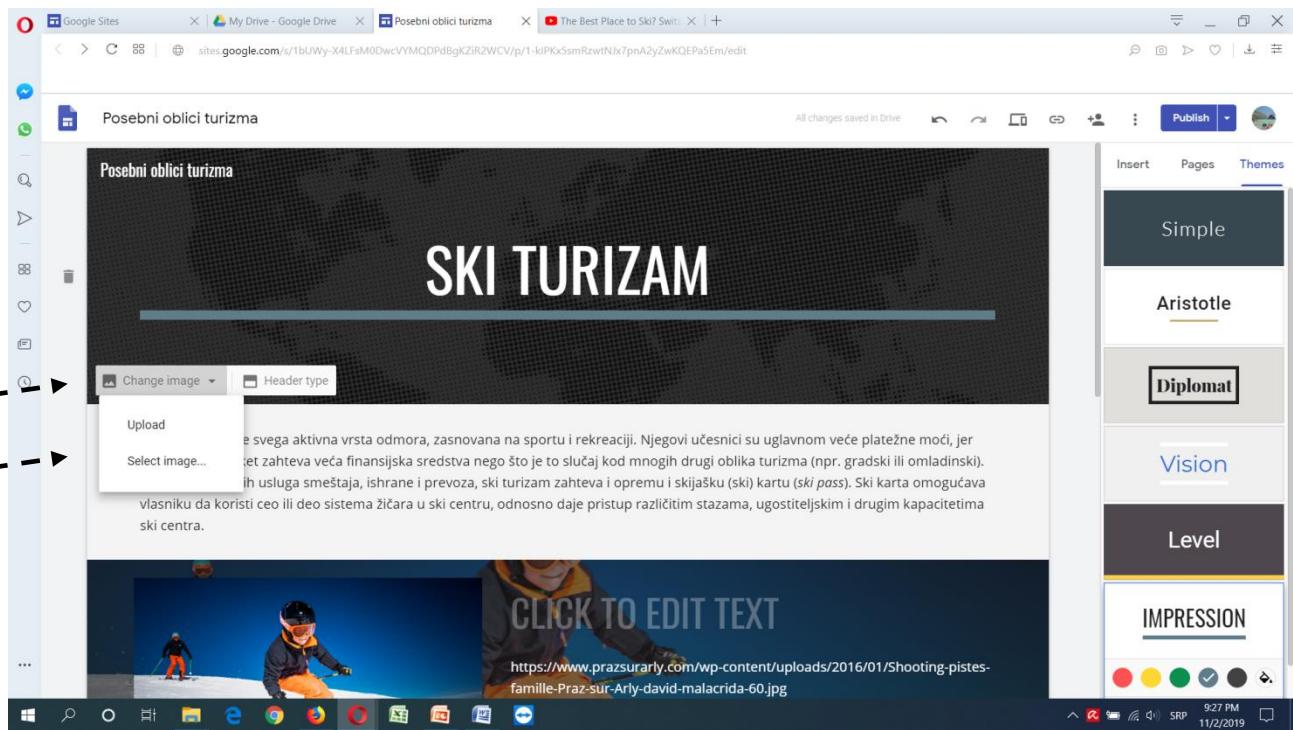
VII korak: Odabirom opcije THEMES (teme) u gornjem desnom uglu, biraju se boje pozadine i teksta sajta, odnosno gotovo vizuelno rešenje.

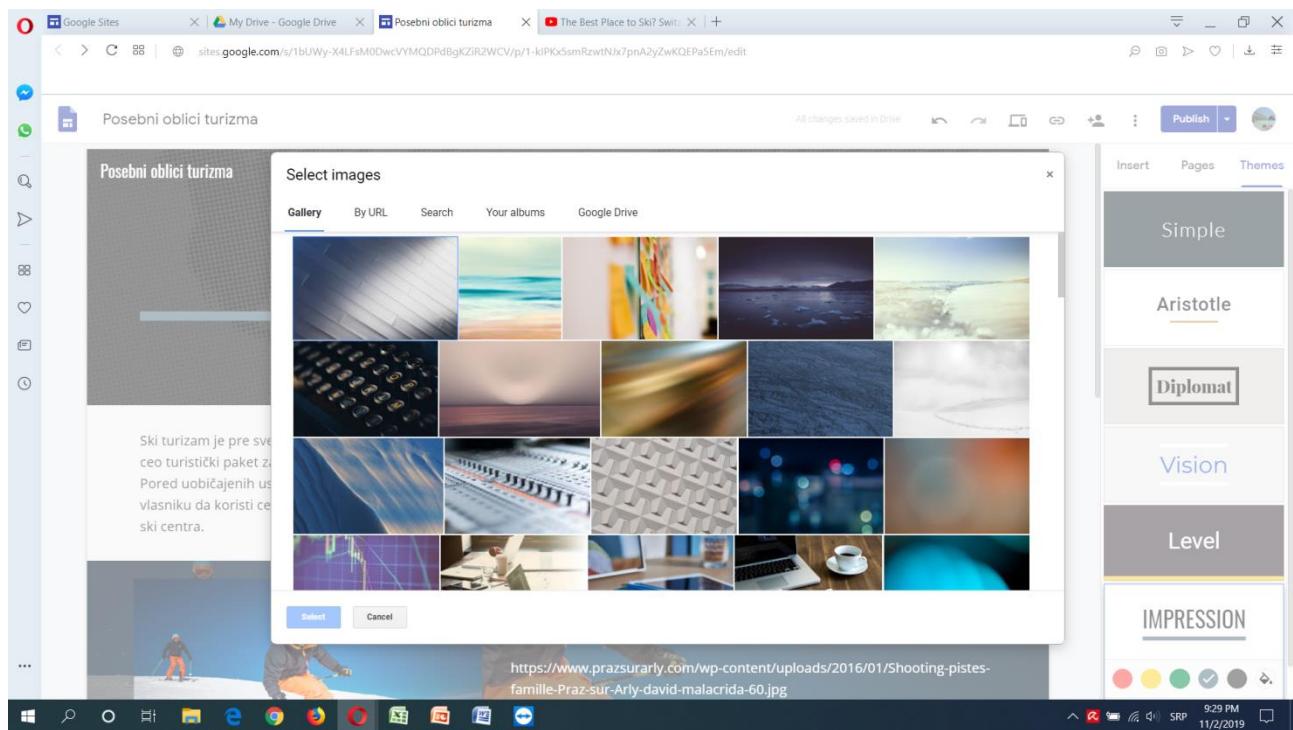
I sajt sada izgleda ovako:

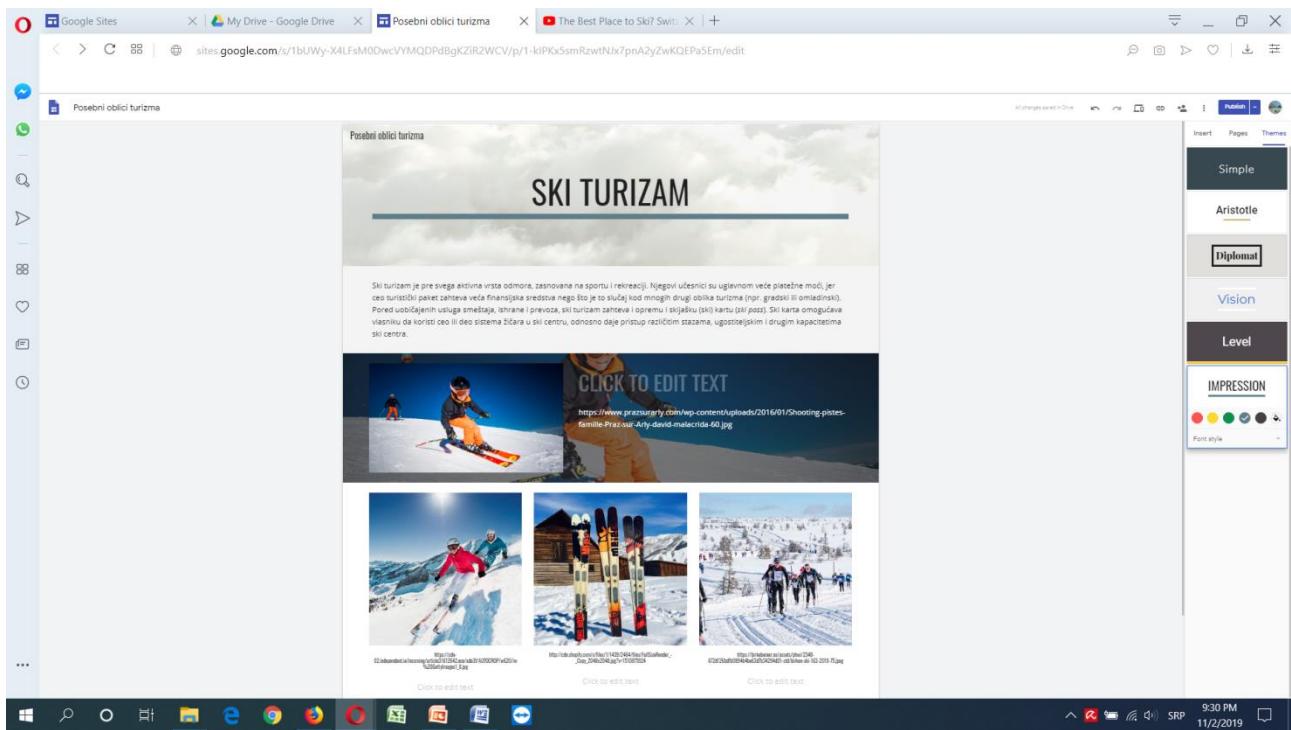

Dalje se može menjati ponuđena pozadina gornjeg dela strane, klikom na pozadinu u meniju po sredini desne margine.

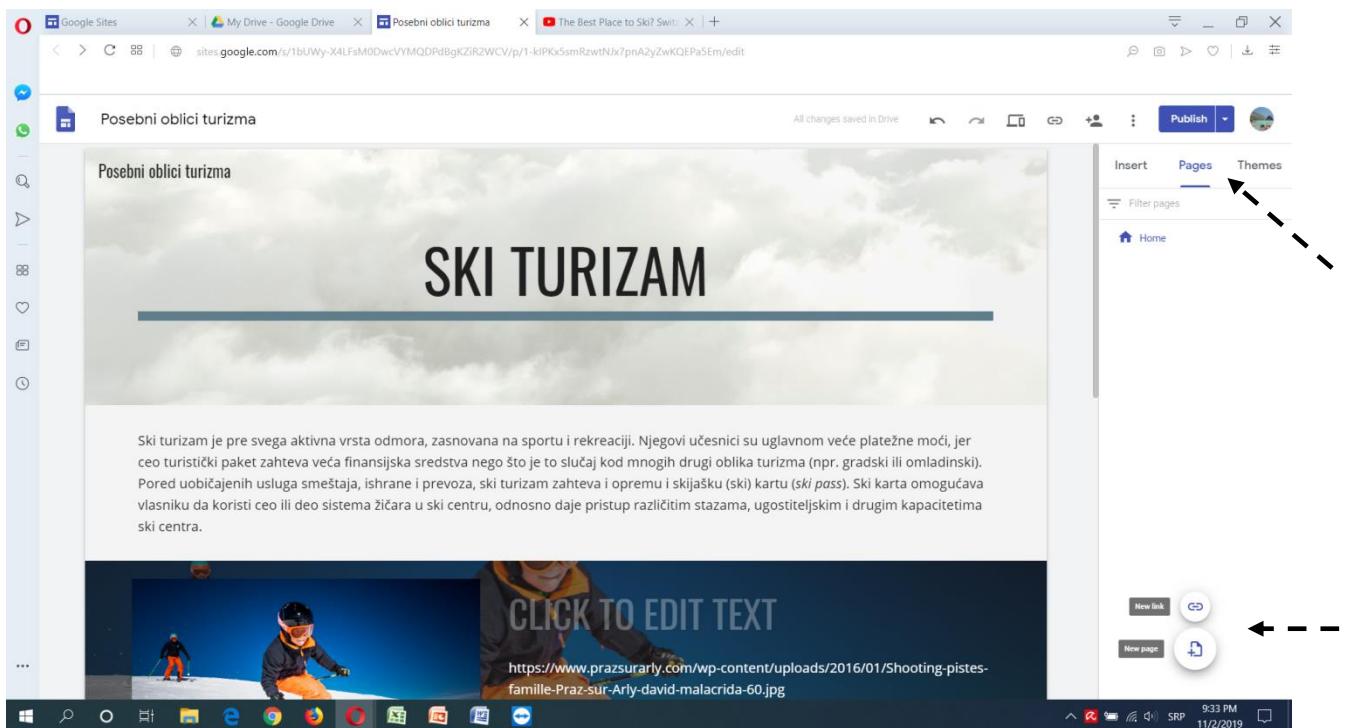

Kod opcije **Select image** moguće je odabratи ilustraciju iz galerije, sa Interneta, Google Drive memorije itd.

VIII korak: Na sajt je moguće dodavati strane. Potrebno je otići na opciju *PAGES* u gornjem desnom uglu i kliknuti na *+ New pages* u donjem desnom delu ekrana.

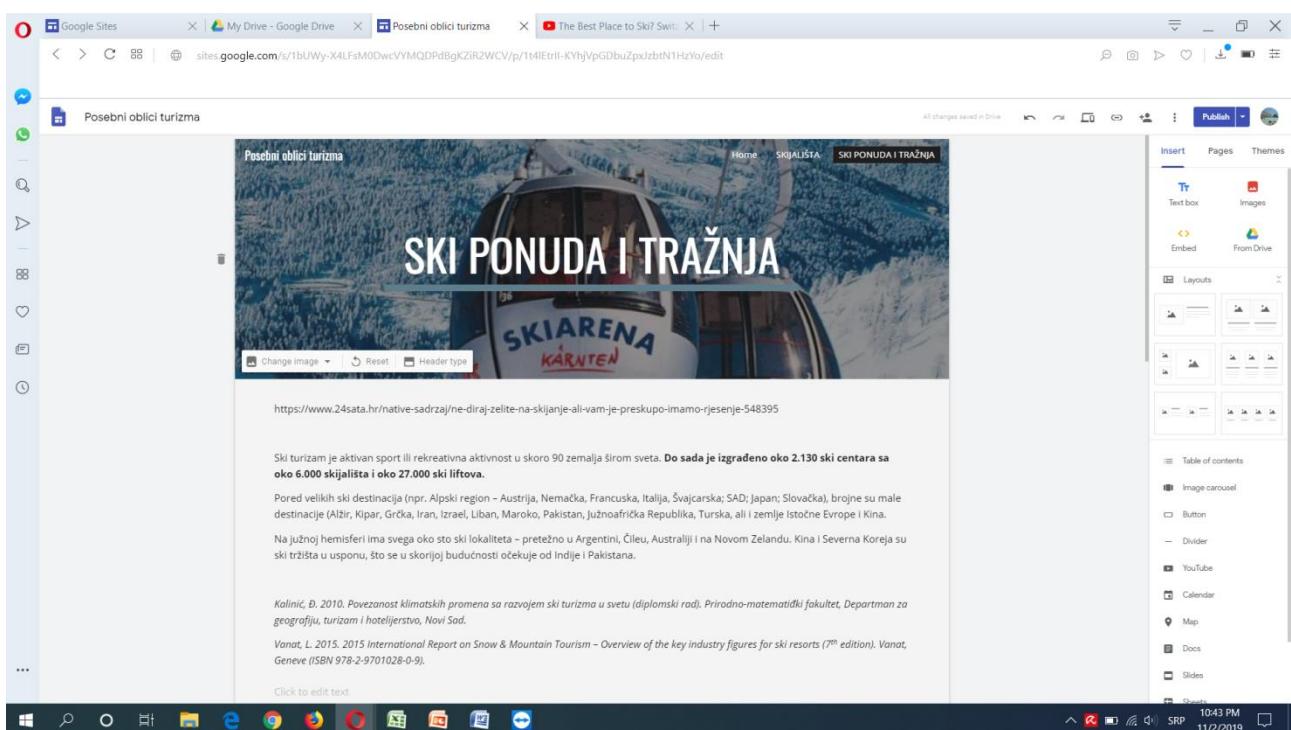
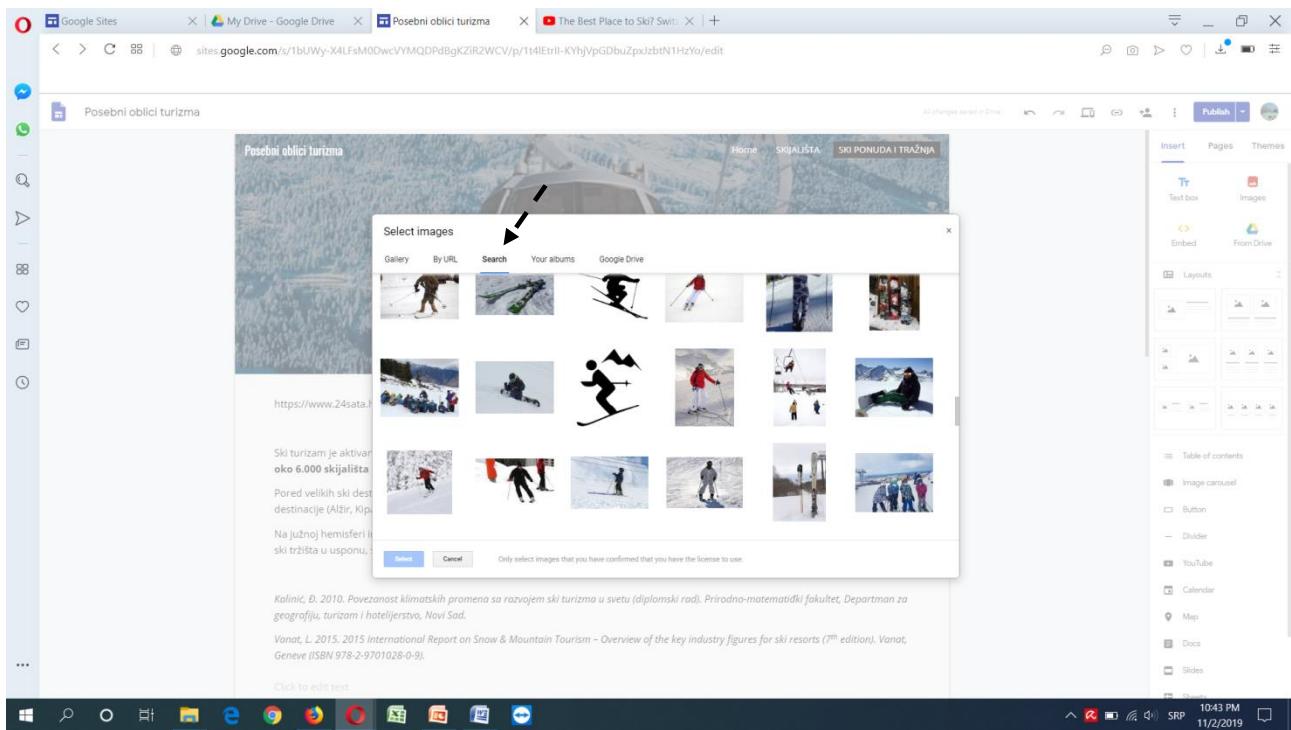
Nakon toga će se pojaviti prozor za unos naziva nove strane, a zatim se ona može popunjavati željenim sadržajem.

The screenshot shows a Google Sites interface. A modal window titled 'New page' is open, prompting for a name, with 'SKIJALIŠTA' typed in. The main page content area displays the title 'SKI TURIZAM' and a descriptive paragraph about ski tourism. Below the paragraph is a placeholder image with the text 'CLICK TO EDIT TEXT' and a link to a skiing photo.

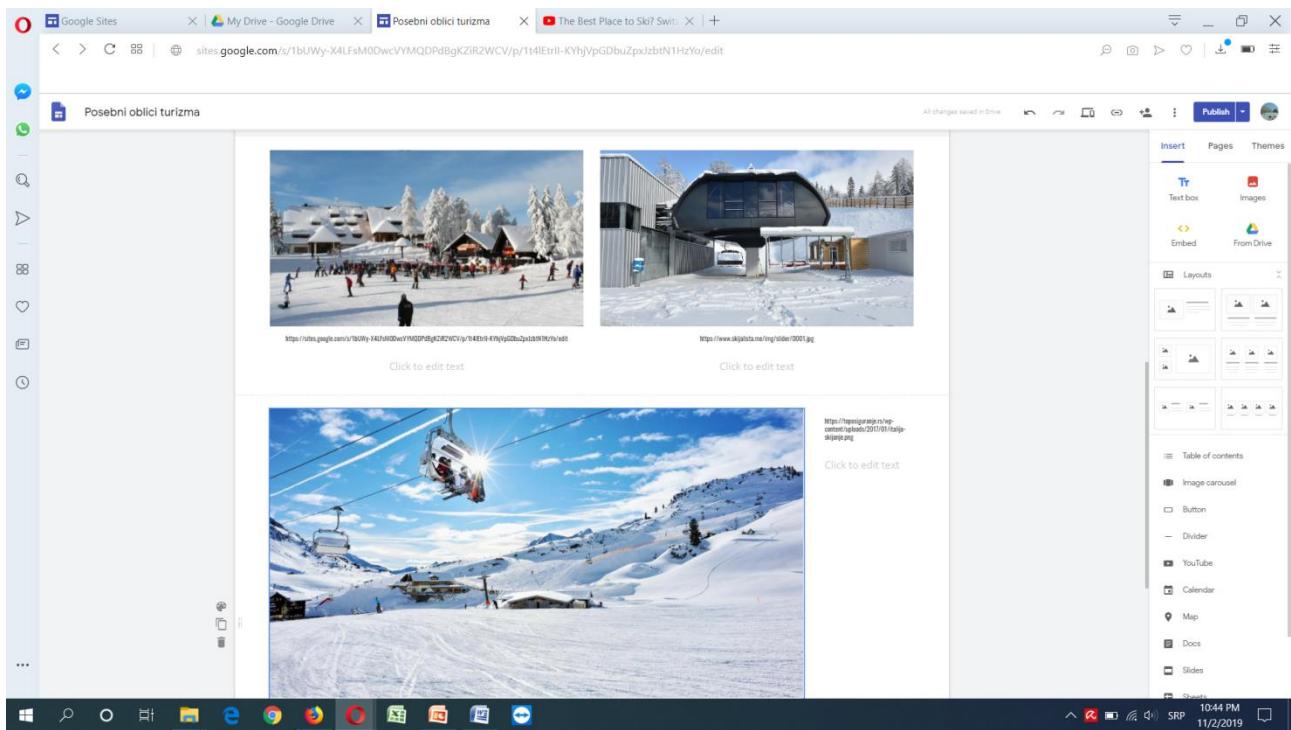
Postavljeno je i nekoliko podstrana, što se vidi gore desno.

The screenshot shows a Google Sites interface with a new page titled 'SKIJALIŠTA'. The page content area features a large, detailed map of a ski resort area labeled 'STARA PLANINA'. The sidebar on the right shows the 'Insert' tab selected, with various media and content options listed.

Na novoj strani (podstrani) je zatim promenjena pozadina gornjeg dela strane pomoću alatke *Search*.

Dodati su tekst i slike sa izvorima.

Na stranicu je moguće dodati tabelu, grafikon, slajd, YouTube... Te opcije su pod opcijom INSERT na desnoj margini.

Ski područja i skijaši po regionima: U pogledu ski turizma izdvaja se nekoliko regiona, koji se ne poklapaju sa geografskim regionima.
To su:

- Amerika,
- Alpi,
- Zapadna Evropa,
- Istočna Evropa i Centralna Azija,
- Azija i Pacifik.

<https://www.youtube.com/watch?v=QFaM8WTo4F8>

Adresa sajta (<https://sites.google.com/view/posebniobliciturizma/statistika>) se može iskopirati odlaskom na ikonicu za link u gornjem desnom uglu.

Posebni oblici turizma

All changes saved in Drive

Published site link

<https://sites.google.com/view/posebniobliciturizma/statistika>

Copy link

Alpi. Evropsko tržište ski turizma se posmatra kroz tri regiona: Alpi, Zapadna i Istočna Evropa. Alpi su vodeći region po broju ski centara, ski staza i ski ležajeva, sa tradicijom sportsko-rekreativnog skijanja od preko 100 godina. Taj region registruje čak 44% od ukupnog broja dolazaka ski turista u svetu. Isti prostor emituje 16% skijaša u svoj ili druge regione. Tehnološki visoko razviti Alpi imaju 325 ski staza, 8'574'000 nacionalnih skijaša i 54'012'000 prosjek skijaša posjetnika.

Austria

254 ski areas

2'960'000 national skiers

average skier visits

Proportion foreign skiers

3'028 lifts

16 major resorts (>1 mil SV)

5.9 skier visits per national skier

17081 skier visits per lift

78% skis with 5 lifts or more

36% participation rate national

66% proportion foreign skiers

Zapadna Evropa. Zapadna Evropa (bez država Alpskog regiona) je najveći emittivni ski region. To je dom za preko 30 miliona skijaša, ali i prostor širom koga je izgrađeno skoro 1.100 skijališta. Ipk, turistički promet koji se ovdje registruje je 25% od celokupnog broja dolazaka u Alpima. Prema skijaškim statisticama, Zapadna Evropa je u skiju uvelike predstavljena u Francuskoj (47%), Austriji (14%), Švajcarsku (11%) i Italiji (11%). Skijaši iz severnih zemalja (Nemačka, zemlje Beneluksa, Velika Britanija i Skandinavija) čine polovinu tržišta alpskog regiona.

11:37 PM
11/2/2019

Konačna verzija sajta će biti vidljiva nakon odabira opcije PUBLISH, koja se nalazi u gornjem delu sajta.

Kod svakog novog odlaska na sajt, izmene su moguće nakon odabira opcije označene simbolom olovke u donjem desnom uglu. Nakon svake naredne izmene opet je potrebno potvrditi opciju PUBLISH u gornjem delu sajta.